

İnci Eviner: Kimlik politikalarının siyasi sonuçları sürekli tartışılması gereken bir mesele

Sanatçı İnci Eviner'in yeni sergisi Bir Adanın Sinir Uçları Dirimart Pera'da açıldı. Sergi, sanatçının son dönemde ürettiği aynı başlıklı video yapıtı ile Atölyenin Yankıları başlıklı yeni yerleştirmesinden oluşuyor

İnci Eviner'in sanatında, imgelerin kullanımı yalnızca bir temsil aracı değil, aynı zamanda varoluşun ve kimliğin sonsuz biçimde yeniden inşa edilebileceği bir deney alanı. Eviner'in Dirimart Pera'da açılan ve 6 Kasım'a dek süren yeni sergisi Bir Adanın Sinir Uçları'nda yer alan aynı adlı çalışması, mekânın ve tarihin dışına taşan imgelerle dolu, çok katmanlı bir dünya sunuyor. Hayırsızada'nın geçmişindeki şiddeti imgeleme birleştirirken, sanatçı yalnızca şiddeti yeniden hatırlatmakla kalmıyor, aynı zamanda bu şiddetin hem bireysel hem de kolektif bilinçte nasıl yankılandığını işaretliyor.

Oksijen

Eviner'in yeni yerleştirmesi Atölyenin Yankıları ise sanatçının atölyesinden bir sahne. Türkiye gerçeğinde vatandaş oluşa, kadın oluşa, çocuk oluşa, bitkilere ve hayvanlara tümüyle var oluşa bakan ve veriler toplayan Eviner'in atölyesi hem kendisinin hem de yarattığı tüm bedenlerin farklı düşünebildiği, farklı olabildiği, hayal kurabildiği ve hayata direndiği zamansız bir sahne. Eviner bu sergide atölyesinden fragmanlar eşliğinde sanatsal sürecine derinlemesine bir bakış atma fırsatı sunuyor. Burada, geçmişten bugüne uzanan ve sürekli evrilen üretim ve süreci dönüştürülmüş objeler ve eskizler üzerinden aktarılıyor.

Sergiyi Eviner ile konuştuk.

Bir Adanın Sinir Uçları adlı video işinizde, Hayırsızada'nın tarihsel geçmişine ve şiddet dolu bir olaya odaklanıyorsunuz. Bu video aracılığıyla toplumsal hafıza ve şiddet arasındaki ilişkiyi nasıl sorguluyorsunuz?

Ada fikri diğer işlerim düşünödüğünde bana hiç yabancı değil. Genellikle bir dünya yaratıp içinde pencereler açmak hep yaptığım bir şey. Eski ismi Yassıda olan ve sonradan demokrasi ve özgürlük ismini alacak olan adadan ve Kafka'nın Ceza Kolonisi'nden esinlendiğimi söyleyebilirim. Bu dehşet verici adayı görmek zihnimde pek çok düşünceyi harekete geçirdi. Tarih ve kültür ve en önemlisi kültürün siyasi üretimi ve şiddet bu adanın sinir uçlarında ifadesini bulduğunu düşünüyorum. Öte yandan Hayırsızada vahşetin sembolü olmuş bir ada, dolayısıyla Türkiye'nin karanlıklarla dolu siyasi tarihine ait sembol ve temsillerin adalarda ifadesini bulduğunu düşünüyorum. Ada fikrine, bir de Kafka'nın Ceza Kolonisi öyküsünü eklerseniz benim için Ada bu çelişkilerin imgesel çarpışması için uygun bir zemin oluşturuyor. Bir Adanın Sinir Uçları'nda çeşitli zihin senaryolarını bir kesit olarak görüyoruz.

Oksijen

Videoda Antoine Ignace Melling'in Oryantalist gravürleri gibi tarihsel imgeleri kullanıyorsunuz. Geçmişten gelen bu görselleri, günümüzün kültürel ve politik bağlamında nasıl yeniden yorumluyor, çağdaş temsillerle olan ilişkisini nasıl kuruyorsunuz?

Ben işlerimi video olarak tarif etmektense hareketli resim demeyi tercih ediyorum. Çünkü benim için bunlar bir çeşit resim. Bu resmin içinde görsel tarihin pek çok imgesi de yer alıyor. Geçmiş ve bugün burada olmakta olanla sürekli etkileşim halinde. Bu aksiyonda sürekli tekrarlar ve tüm işlerimde çok yaygın olarak kullandığım bazı kavramlar ve imgeler var. Örneğin eli kolu bağlı Antigon bizimle sürekli alay eder gibidir. Transeksüel şovların vazgeçilmez seksi lame pabuçları bizi kuir kavramına götürür. Yine hayvan oluşla ilgili imgeler kadının o korkulan arzusunun bir dışa vurumu olabilir. Burada nasıl tepki vereceğimizi bilmediğimiz duygular sürekli bir çatışma halindedir ve anlam değiştirerek bir döngü yaratırlar. Aynı zamanda karakterler sanki üstlerine yapııştırılan kimliklerden kurtulmak ister gibi çırpınıp dururlar. Melling'in İstanbul'u ise benim için hiç vaz geçemediğim oryantalist temsil biçimlerinden biri olarak işlerimde varlığını sürdürüyor. Görsel tarihimizden imgeler her zaman bu hareketli resimlerde bir aktör olarak yer alıyor. Benim için bu yerleşik düşünme, yaşam biçimleri ve nosyonlarla hesaplaşmanın bir yolu. Tıpkı minyatürlerde olduğu gibi iki boyuttan üçüncü boyuta, durağan olandan hareketli olana bir akış var.

“Atölye benim için fikir, araştırma ve düşünme mekânı”

Oksijen

Atölyenin Yankıları başlıklı yerleştirmenizde, atölyenizin fiziksel ve psikolojik bir haritasını çıkarıyorsunuz. Sanat üretim sürecinizi bu şekilde açığa çıkarmak, izleyiciyle nasıl bir ilişki kurmayı hedefliyor? Atölyenizdeki nesnelerin ve eskizlerin yeni anlamlarla çoğalması size ne ifade ediyor?

Videolarda yer alan objelerin atölyede fırlatıldıkları köşede zamanla kendi hayatlarını kurduklarını hissettim. Bir yapıtın içinde sadece bir karakteri temsil etmekten bıkmış olmalı ki aralarında fısıldaştıklarını duydum. Onlara yeni bir varoluş için bir olanak vermek istedim. Sergi mekanında bunlar kendi aralarında yeniden bir araya gelerek farklı anlamlar üretmeye başladılar. Atölye benim için aynı zamanda fikir, araştırma ve düşünme mekânı, dolayısıyla zamanla yoğunlaşan ve çeşitli katmanlarda biriken imgelere kulak vermek istedim. Ve bunu yaparken onları belli bir temsilin ağırlığından kurtarıp özgürleştirerek kendimden de kurtarmak istedim. Onlarda gördüğüm şey, sanat objesinden çok taşıdıkları hafıza ile birlikte olası yeni anlamlara evrilebilecek şeyler olarak farklı bir yeteneğin ortaya çıkmasına aracılık etmeleridir. Desenler ise fikirlerin ve senaryoların çizerek düşünme süreçlerini ifade ediyorlar. Araştırma, belgeler ve fotoğraflardan oluşan yığını oluştururken pek çok seçenekten çıkarıp bir araya getirdiğim bu yığında 90'lı yıllarla şimdi yaptıklarım arasındaki benzerlik beni şaşırttı. Benim için izleyici ile buluşan her sergi aynı zamanda geçmiş üretimlerimdeki inatçı sürekliliği görmek ve onlarla hesaplaşmak için bir olanaktır. Videodan içeriye, atölyenin sesine doğru baktığınızda her ikisini birleştiren ortak imgeler olduğunu fark edebilirsiniz.

“Kötülüğün yaşamlarımıza kayıtlı izlerini ortaya çıkarmaya çalışıyorum”

Oksijen

Videolarınızda ve yerleştirmelerinizde sık sık kimliğin oluşum sũreęlerine ve psişik temsillere yer veriyorsunuz. Her iki işinizdeki ۆzneleřme sũreęlerinin politik ve kũltũrel yۆnlerini nasıl bir koreografiyle ifade ediyorsunuz?

Benim için sanat bilinęaltı ile bilincin sũrekli yer değiştirdiği ve bu ęatıřmanın oluşturduğu katmanlar-
da gizlenen iktidarın izlerini keşfetmektir. Bu katmanların arasından taşan imgelerin koreografisindeki
sũrekli tekrarların aynı zamanda kendi varoluş sıkıntılarımızı ortaya ęıkardıęını dũřũnũyorum. Bakıp
gۆrmedięimiz, hissedip anlamadığımız, tepki gۆsterip harekete geğemediğimiz o başarısızlık halinin
acı dolu ama aynı zamanda tuhaf halinin peşindeyim. şiddetli ęeliřkilerin aynı anda aynı mekânda
birkağ jestle algılanmasını ۆnemsiyorum. Dũnyaya atılmış tũm imgeler ve gۆrsel temsiller aynı za-
manda geręeęi saklamak ya da saptırmak için var olabilirler. Kۆtũlũęũn yaşamlarımıza ve bedenler-
imize kayıtlı izlerini ortaya ęıkarmaya ęalıřıyorum. Bu nedenle benim için kimlik politikalarının siyasi
sonuçları sũrekli tartışılması gereken ęok katmanlı bir meseledir.